

سینار ملی - قومی (بیلان سینار)

یادداشت

گروه کار تدارک سینار و میزگردها در بررسی و بازاندشی مسائل ملی-قومی در ایران در پی برگزاری سه گفت و شنود اینترنتی به تاریخ های 7 اکتبر 2006 (به همراه آقایان یوسف اردلان، حیدر تبریزی، منوچهر صالحی و مهران مصطفوی) 22 اکتبر (با آقایان مجید زربخش، علی شاهنده و رئوف کعبی) و 5 نوامبر (با دعوت از آقایان رضا براهنی، حسن شریعتمداری و علی قرجه لو) و سینار یکروزه پاریس (با شرکت سخنرانان مدعو آقایان تورج اتابکی، حسن بهگر، حسین خلیقی و محمدرضا خوبروی پاک) در یازدهم نوامبر 2006، ضمن قدردانی از دوستان و صاحبنظرانی که به دعوت گروه کار در این گفتگوها شرکت کردند و اندیشه ها و ملاحظات خود در این زمینه را در معرض نقد و نظر قرار دادند و سپاسگزاری از همه علاقمندانی که از این مباحث استقبال و در آنها مشارکت کردند، مایل است نکاتی را به آگاهی برساند.

سینار پاریس توانست به یکی از هدف های خود که برقراری گفتگوی آزاد میان اندیشه ها و دیدگاه های مختلف پیرامون مسئله ملی-قومی بود دست یابد. مشارکت حاضران در سینار نیز به غنای بحث ها و زدودن پاره ای از ابهام ها و تاریکی ها کمک ارزنده ای کرد و سرانجام در میز گرد پایانی که با مشارکت آقایان تورج اتابکی، حسن بهگر، ناصر پاکدامن، حیدر تبریزی، حسین خلیقی، مجید زربخش، خسرو شاکری، شهرام قنبری، مهران مصطفوی، پرویز نویدی و شیدان وثیق برگذار شد، شرکت کنندگان ضمن طرح ایده های تکمیلی خود پیرامون جوانب تاریخی، اجتماعی و فرهنگی مسئله ملی- القومی در ایران و اشاره به شرایط و رویدادهای کنونی جهانی و منطقه ای و اختناق فraigir و سرکوب مستمر خواست های برق مردم در جمهوری اسلامی، بر ضرورت ادامه این کوشش ها برای یافتن و تفاهم بر سر راه های دموکراتیک در پاسخگوئی به مطالبات ملی- قومی در چارچوب ایران، به عنوان سرزمین مشترک تاریخی همه ایرانیان، پای فشند. چنین تفاهمی میان آن جمع متنوع در فکر و پیشینه و مشرب، و پس از گفتن و شنیدن

تفاوت ها و اختلاف ها، برای برگذارکنندگان مایه دلگرمی و دستمایه کوشش های آینده خواهد بود.

اما اشاره و توضیحی نسبت به برخی از کمبودها و نارسانی هائی که در کار ما وجود داشت: گروه کار، چه در برگزاری پلتاک ها و چه در تدارک سمینار، بیشترین کوشش خود را به انجام رساند تا سخنرانانی از افق ها و گرایش های گوناگون فکری و نظری در این گفت و شنودها شرکت کنند و به طرح نظرات و نکات خود پیرامون مسائل ملی-قومی در ایران بپردازند؛ کسانی که پیش از این در این زمینه آثار و نوشه هائی منتشر کرده بودند یا دوستانی که اعضا گروه کار از سابقه کوشش های فکری آنان در این موضوع خبر داشتند، اما حفظ تنوع دیدگاه ها و کیفیت کار همیشه و به صورتی که مورد انتظار ما بود میسر نشد. دلیل آن از جهتی مسأله دسترسی به برخی از دوستان و صاحب نظرانی بود که برای این برنامه ها در نظر گرفته شده بودند ولی در زمان برگزاری به سبب مشکلات پیش بینی نشده شخصی یا کاری و یا عدم آمادگی از شرکت در آنها معذور بودند. اما از جهت دیگر نباید از نظر دور داشت که بیرون از مناقشات سابقه دار و بی پایان در این موضوع، ما هنوز در ابتدای کارهای فکری جدی و مستدل و پژوهش های قابل اتكا در این زمینه هستیم.

از لحاظ مضمونی نیز باید گفت که در طول پلتاک ها و سمینار، فرصت کافی برای پرداختن به مجموعه متنوع مضماینی که گروه کار در آغاز پیشنهاد کرده بود (نگاه کنید به درباره مضمون بحث ها و گفتگوها در آگهی سمینار) به وجود نیامد و برخی از مضماین چنانکه باید مورد بحث و گفتگو قرار نگرفتند. با آنکه پس از نخستین پلتاک که به طرح و وارسی مفاهیم در حوزه مسائل ملی-قومی اختصاص داشت، هر دو پلتاک بعدی به طرح پیشنهادها و راه حل های موجود در این زمینه پرداختند، هنوز بسیاری از نکات در این عرصه نیازمند تدقیق و تأمل بیشتر هستند.

به نظر میرسد که اکنون پس از آشنائی با دیدگاه های گوناگون در تعریف ملت و قوم و با پشت سر گذاردن اختلاف های نظری در این مورد، زمان آن رسیده است که به طرح مطالبات مشخص و بررسی راه های دموکراتیک پاسخگوئی به خواست ها توجه بیشتری شود تا دست کم بر سر چارچوب ها و خطوط عمومی این مطالبات بشود به تفاهم بیشتری رسید و بتوان هر یک از راه های پیشنهادی (تمرکز زدائی، خود مختاری، فدرالیسم، حقوق شهروندی و...) را با توجه به زمینه های واقعی تبعیض ها و نابرابری ها در ایران، مورد سنجش و نقد قرار داد. گروه کار

امیدوار است در آینده بتواند گفت و شنود هائی را در این مباحث تدارک ببیند.

دست آخر باید پوزش خود را در اینجا مکرر کنیم که به هنگام گشاپیش سینیار، با همه مراقبت هائی که شده بود، اشکالات فنی پیوند و پخش همزمان جلسه و اینترنت (پلتاک) آغاز کار سینیار را با تأخیر رو برو کرد

اما اینک و پیش از آغاز دور تازه، این ویژه نامه را که مجموعه ایست از سخنان ضبط شده و نوشتارهای را که از پلتاک ها و سینیار پاریس در دسترس ماست برای آگاهی و بازنگری علاقمندان انتشار می دهیم تا حاصل کار این دوره در اختیار همگان باشد. به این مجموعه، مقالات دوستانی که در پی فراخوان گروه کار نوشته هائی برای طرح در فرصت ویژه بحث آزاد در سینیار ارسال کرده بودند (سه تن از این دوستان آقایان رسول آذرنوش، محمد جلالی-م. سحر و حسن مکارمی در سینیار حضور داشتند و نوشته خود را در فرصت مقرر در جلسه قرائت کردند) نیز پیوست شده است.